

Det gale klimavanvidd

Rögnvaldur Hannesson*

Rapporten om veivalg i klimaspørsmål frem mot 2050 er en skremmende lesning. Mye kostbar symbolpolitikk uten forankring i vitenskap og sunn fornuft gir negative effekter for samfunn, men liten påvirkning av klima. (Beslektet artikkel i Document.no 19.02.2026).

Ny rapport

Klima- og miljødirektoratet har lagt frem sin årlige pliktøvelse om Norges klimamål og hvordan de kunne oppnås ([Klimatiltak i Norge 2026: Veivalg og utslippsbaner mot 2050 - miljødirektoratet.no](#)). Det langsiktige mål er et utslippsfritt Norge i 2050 som del av en utslippsfri verden i 2050, angivelig nødvendig for å begrense økningen i verdens gjennomsnittstemperatur siden midt på 1800-tallet til 1,5 grader. De som tror at det målet vil oppnås er antakelig ikke flere enn de som tror på julenissen; sikkert er det i alle fall at de blir færre og færre. Leser man mellom linjene i Klima- og miljødirektoratets rapport synes forfatterne å være blant de vantro.

Likevel, de går pliktskyldig gjennom de mange tiltak som ville være nødvendige for å nå dette målet. Én ting som glitrer med sitt fravær er hva disse tiltakene vil koste. Det eneste tall som nevnes er at de klimatiltak som industrien vurderer kunne øke prisene på deres produkter med 15-115 prosent. Ellers får vi høre at kostnadene er usikre, og det er sikkert sant, men at de blir høye og går på bekostning av andre tiltak som burde vært prioritert er det liten tvil om ([Debatten stortingspartiene ikke vil ha](#)).

Foreslåtte tiltak

I tillegg kommer så de mange tiltak og ulemper som er vanskelig å sette pris på, men som mange sikkert

vil ha seg frabedt. Her er noen eksempler på hva som kunne bidra til oppnåelse av klimamålene:

- Bygging av 40 anlegg for karbonfangst og lagring ([Fangst og lagring av CO2 – Et nytt industrieventyr?](#)), ([Fangst og lagring av CO2 – industrieventyr eller en falitt?](#)).
- Elektrifisering som øker kraftbehovet med 55-96 terawattimer (de siste årene har vi produsert ca. 150 terawattimer).
- Begrensning av biltrafikk så det oppstår køer som får folk til heller å gå eller sykle, eller ta buss og tog.
- Spising av rødt kjøtt begrenses til en ussel bit på 350 gram i uken pr. person.
- Vestlandet, Nord-Norge og fjellbygdene får gro igjen med kratt og skog ([Norsk selvpining: 30 milliarder for bevaring av andres skog, mens den norske skogens opptak ikke regnes med i vårt klimaregnskap](#)).
- Vedfyring fases ut.

Om vedfyringen sies det at dette kunne gå på beredskapen løs (hva gjør vi hvis elektrisiteten slås ut, som russerne har sørget for at har skjedd jevnlig i Ukraina denne vinteren?).

Karbonfangstprosjektet i Øygarden utenfor Bergen har fått over 20 milliarder kroner i statlig støtte. Alle de foreslåtte 40 prosjektene blir sikkert ikke like dyre, men vi kommer fort opp i utgifter på flere hundre milliarder ([Problematiske karbonfangst](#)). Noen vil nok synes det er penger som med fordel kunne brukes til andre formål eller endog en kjærkommen reduksjon i statens utgifter. Elektrifisering av anleggsbransjen ville ikke akkurat hjelpe til med å få ned kostnadene for nye boliger i Norge, som det bygges mindre av enn noensinne etter annen verdenskrig. Merkelig nok nevner ikke rapportskriverne kjernekraft med ett ord, selv om den er det eneste troverdige alternativ hvis det skal skje en så storstilt utbygging av kraft som de forestiller seg. Vindkraft er upålitelig og, til havs, avsyndig dyr.

Enorme kostnader - liten klimapåvirkning

Til hvilken nytte er så all denne satsningen?

Klimaproblemet, i den grad det eksisterer, er et prakt eksempelpå et felles problem. Klimaendringer påvirker alle, og skal det gjøres noe som påvirker verdens klima må alle land, og i særdeleshet de store land, samarbeide om å gjøre noe med det. Her er det noe som skurrer.

Norges status i verdens klimapolitikk kan best sammenlignes med musen som ikke turte å pisse i havet for det kunne jo bli oversvømmelse. Til tross for Norges og noen andre lands bestrebelser øker verdens utslipp av klimagasser år fra år. De øker i fattige og middels rike land som ikke er opptatt av klimasaken, men av egen økonomisk vekst og velstand. Det krever økt produksjon av energi, og den kommer fra fossile brensler, akkurat som den gjorde i de rike land da de var i den utviklingsfasen. Disse klimagassutslippene øker mest i Sør- og Øst-Asia hvor halvparten av menneskeheten bor. Det er i disse landene og ikke i lilleputtland som Norge eller endog EU som spørsmålet om utslipp av klimagasser kommer til å bli avgjort, og deres utviklingsbane peker ikke mot nullutslipp anno 2050. I stedet er det rekordforbruk i 2024/25 ([Coal 2025 – Analysis and forecast to 2023](#)).

Og så var det elefanten i rommet: Er utslipp av kulldioksid og andre klimagasser så farlige som mange vil ha det til? Den konklusjonen bygger på en politisert, partiell og korrupt vitenskap som kommer fra FNs Klimapanel og deres heilagjeng. Den sistnevnte er den verste, men også Klimapanelet har vært plaget av skandaler. Den famøse hockeykøllen som skulle vise at temperaturstigningen i nyere tid er unik er en av dem. Den viste seg å være basert på tvilsomme statistiske metoder og ble etter hvert trukket tilbake ([IPCCs hockeykølle – en skam for vitenskapen](#)). Og så har vi 'Climategate' ([Climategate-skandalen har 10-års jubileum](#)), e-postskandalen som avslørte at fremtredende vitenskapsmenn i Klimapanelet konspirerte om å holde «kjetterske» kolleger utenfor de anerkjente vitenskapelige tidsskrifter. Denne skandalen ble det aldri ryddet skikkelig opp i.

Mange faktorer påvirker klima

Klimagassene er bare én og ikke den viktigste av alle de forhold som påvirker verdens klima. Klimamodellene, som rendyrker klimagassenes virkning, har lenge overdrevet stigningen i verdens middeltemperatur. Modellenes forutsigelser kommer ikke bare fra økt konsentrasjon av de klimagasser som til dels kommer fra menneskelig aktivitet, men domineres av antatte følgeeffekter. Økning i verdens mest potente klimagass, nemlig vanndamp, antas å øke i atmosfæren ved stigende temperatur, men observasjoner viser reduksjon i viktige deler av atmosfæren. Og hva med endringer i skydannelse? I en lærebok i klimafysikk av Dennis Hartmann kan man lese at ti prosents reduksjon i skydannelse kan ha samme virkning som fordobling av kulldioksid i

atmosfæren. Fra 1980 viser satellittmålinger meget godt samsvar mellom redusert skydekke og økt global middeltemperatur. Noen har gått så langt som til å hevde at det alene kunne forklare den økning vi har sett i jordens middeltemperatur i den perioden.

Og siden vi er inne på det temaet: Alle som kan noe om infrarød stråling og molekyler er klar over at kulldioksid er en svak drivhusgass med effekt på bare ca. 1 °C ved fordobling. Nå er vi halvveis – 0,5 °C etter Lille istid. Det må en firedobling til (1200 ppm) for å øke temperaturen til totalt 2 °C. Effekten er logaritmisk, og er langt på vei mettet. Det gjør det jo litt vanskelig å tro på en oppvarming ute av kontroll, selv om kulldioksidet øker ytterligere.

Andre teorier om hva som påvirker jordens klima kunne nevnes, men jeg nøyer meg med å si at det er mye vi ikke forstår når det gjelder den saken. Og kanskje det største av alt, vi har en meget rudimentær forståelse av hva som forårsaker de mange historiske, naturlige klimaendringer med veksling mellom istider og varmeperioder de siste million årene; endringer i jordens bane rundt solen, jordaksens helning og 'vingling', og de mange sykliske, mindre variasjoner i solsystemet. En ting er i alle fall sikkert; de skyldtes ikke menneskelige utslipp av klimagasser. Det er den slags endringer vi virkelig trenger å bekymre oss for og da i særdeleshet her opp i nord hvor landmassen vil bli dekket med kilometer tykk is i en ny istid. Den har vi kanskje i horisonten; den interglasiale varmeperiode vi lever i er allerede blitt usedvanlig lang.